

INSPIRATIONSPUNKTER **[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]**

21. september 2022

Samråd i BEU den 21. september 2022 – Spørgsmål U og V stillet efter ønske fra Christian Juhl (EL).

Samrådsspørgsmål U:

Hvad mener ministrene om Mærsk/APM Terminals aktiviteter i Monrovia, og hvordan mener ministrene, at det stemmer overens med Danmarks og Mærsk/APM Terminals forpligtelser i forhold til de internationale aftaler, som Danmark har tilsluttet sig?

Samrådsspørgsmålet stilles i forlængelse af Danwatch's og Ekstra Bladets afdækning af arbejdsforholdene på havnen i Liberias hovedstad Monrovia, hvor Mærsk's havnevirksomhed APM Terminals har eneansvaret for havnedriften, og hvor medarbejdere beretter om lunge- og øjenssygdomme, en ubrugelig sundhedsforsikring, der forhindrer dem i at få tilstrækkelig hjælp, og systematisk chikane af fagforeningsmedlemmer. Der henvises til artikler bragt i Ekstra bladet og på Danwatch's hjemmeside i juli 2022, herunder artiklerne "Mærsk-ansatte i Liberia arbejder under stærkt problematiske forhold" bragt på Danwatch's hjemmeside d. 20. juli 2022, "Mærsk og oprøret fra havnen" bragt på Danwatch's hjemmeside d. 20. juli 2022, "Mærsk straffer ansatte i Liberia, som kræver bedre vilkår" bragt på Danwatch's hjemmeside d. 20. juli 2022 og "Afsøring: Mareridtsforhold hos Mærsk" bragt på Ekstra Bladets hjemmeside d. 20. juli 2022.

Samrådsspørgsmål V:

Hvad vil ministrene gøre for, at der sikres ordnede forhold på Mærsk/APM Terminals arbejdspladser på havnen i Monrovia, hvor Danwatch og Ekstra Bladet i en række artikler beretter om stærkt problematiske arbejdsforhold, eksempelvis systematiske lønproblemer og fyringer i strid med arbejdsloven?

Der henvises til artikler bragt i Ekstra bladet og på Danwatch's hjemmeside i juli 2022, herunder artiklerne "Mærsk-ansatte i Liberia arbejder under stærkt problematiske forhold" bragt på Danwatch's hjemmeside d. 20. juli 2022, "Mærsk og oprøret fra havnen" bragt på Danwatch's hjemmeside d. 20. juli 2022, "Mærsk straffer ansatte i Liberia, som kræver bedre vilkår" bragt på Danwatch's hjemmeside d. 20. juli 2022 og "Afsøring: Mareridtsforhold hos Mærsk" bragt på Ekstra Bladets hjemmeside d. 20. juli 2022.

- Tak til spørger og Beskæftigelsesudvalget for invitationen i dag og for at udvise fleksibilitet i dag. Vi sidder parallelt med det her og forhandler om indefrysningsordninger og inflationshjælp, så der er lidt tryk på kalenderen. Men jeg sætter meget pris på at vi kunne skubbe det en lille smule.
- Jeg er blevet bedt om at svare på:
 - hvad jeg mener om Mærsk og APM Terminals aktiviteter i Monrovia i Liberia,
 - hvordan dette stemmer overens med de internationale aftaler,
 - og om, hvad jeg vil gøre for at sikre ordnede forhold på Mærsk og APM Terminals arbejdspladser på havnen i Monrovia.
- Jeg vil starte med at sige, at jeg ikke har haft mulighed for at bekræfte oplysningerne om Mærsk fra de artikler, der ligger til grund for samrådet, og jeg kan derfor som udgangspunkt ikke kommentere direkte på forholdene, som er fremdraget i sagen.
- Jeg har dog bemærket, at Mærsk har udtalt, at de er opmærksomme på, at der har været uoverensstemmelser i havnen i Monrovia, og at de har et konstruktivt samarbejde med fagforeninger og myndigheder om at få løst de her uoverensstemmelser.

- Det er altid meget beklageligt, når denne type historier dukker op, men da jeg ikke har haft mulighed for at verificere de svar Mærsk har givet, vil jeg derfor ikke kommentere yderligere på den konkrete sag.
- Men jeg vil meget gerne drøfte, hvordan vi fremmer ansvarlighed – både for mennesker og miljø – når danske virksomheder driver forretning. Uanset om de driver dem i Danmark og de driver dem i udlandet.
- I regeringen har vi naturligvis en forventning om, at alle danske virksomheder agerer ansvarligt, uanset hvor i verden de opererer henne. Og jeg har en meget klar forventning om, at danske virksomheder reagerer, hvis de bliver opmærksomme på forhold, der ikke lever op til internationale retningslinjer.
- For danske virksomheder skal selvfølgelig ikke bare outsource dårlige arbejdsforhold og menneskerettighedskrænkelser til andre lande. Det må aldrig blive til et kapløb imod bunden.
- Jeg mener, at danske virksomheder har en forpligtelse til at sigte mod danske standarder, også når de opererer i 3. lande. Det er et spørgsmål om ordentlighed.

- Dansk erhvervsliv er, når alt det er sagt, overordnet set gode til netop dét. Og mange danske virksomheder er blandt verdens allerbedste, hvad gælder både menneskelig og miljømæssig ansvarlighed. Men vi ved også, at det nogle gange ikke er tilfældet.

[Internationale retningslinjer]

- Som det er nu forventes danske virksomheder at efterleve nogle internationale retningslinjer – ikke lovgivning, men retningslinjer.
- Som sagt, så er danske virksomheder gode til at skabe en positiv påvirkning i den verden, hvor de driver virksomhed. Derfor vil vi selvfølgelig gerne have, at de rejser ud i verden og driver virksomhed. For eksempel i udviklingslande, hvor de kan være med til at fremme udviklingen i en positiv retning.
- Det betyder også, at danske virksomheder har aktiviteter i områder, hvor menneske- og arbejdstagerrettighederne i forvejen er under pres, når danske virksomheder ankommer.
- Og her forventer jeg selvfølgelig også, at danske virksomheders aktiviteter ikke sker på bekostning af personers menneskerettigheder, sundhed eller miljø.

- Der har vi internationale retningslinjer, der foreskriver, hvordan virksomheder bør opføre sig, både ude og hjemme, når de driver deres forretning.
- De retningslinjer er forankret i FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv, som de hedder, og OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder.
- Det er som udgangspunkt frivilligt for virksomhederne at efterleve retningslinjerne. Men de indeholder samtidig værdifulde redskaber for virksomhederne. Som for eksempel kan hjælpe i situationer, hvor man risikerer at påvirke arbejdstagerrettighederne negativt.
- Helt centralt introducerer retningslinjerne metoden "due diligence", som vi har talt om i en del samråd efterhånden. Den beskriver, den her metode, hvordan virksomheder bør håndtere risici for negative påvirkninger på mennesker og miljø, der afledes af virksomhedens aktiviteter. Også når det gælder aktiviteter i virksomhedernes værdikæder.
- Formålet med due diligence er, at man som virksomhed ikke skal kunne fraskrive sig ansvaret for sin påvirkning i verden. Det er i udgangspunktet positivt.

[NCP Danmark]

- Vi har dog set eksempler på, at danske virksomheder ikke altid har levet op til det ansvar.
- Det er blandt andet derfor, at vi i Danmark har etableret Mæglings- og Klageinstitutionen for ansvarlig Virksomhedsadfærd eller NCP Danmark, som den også er blevet kaldt mere mundret.
- NCP Danmark har både til opgave at udbrede kendskabet til OECD's retningslinjer. Og til at behandle klager over danske virksomheder og organisationer.
- Indtil videre er NCP Danmark den eneste danske instans med kompetence og mandat til at forholde sig til konkrete sager om danske virksomheders potentielle uansvarlige ageren i udlandet.
- Derfor er det godt, at man bruger institutionen, hvis man kender til en konkret sag, hvor danske virksomheder muligvis ikke lever op til forventningerne i OECD's retningslinjer.

[Danmarks forpligtelser over for ILO]

- Det næste forhold, der gør sig gældende for sagen er FN's arbejdsorganisation, ILO, og hvordan lande er forpligtet over for dem.
- ILO's konventioner er nemlig territorielt afgrænset. Det betyder, at Danmark har ansvar for, at de konventioner, Danmark har ratificeret, overholdes i Danmark – både for danske og også internationale virksomheder. Og det betyder, at danske virksomheder, som opererer i andre lande, skal overholde det pågældende lands lovgivning.
- På samme måde har Liberia ansvar for at overholde de ILO-konventioner, som landet har ratificeret. Liberia har ratificeret 27 konventioner, herunder 8 af de 10 grundlæggende.
- Vi arbejder i regeringen hele tiden på at forbedre arbejdstagerforhold og sikre overholdelse af grundlæggende arbejdstagerrettigheder i hele verden, særligt i regi af ILO.
- Under denne regering har vi blandt andet hævet de frivillige bidrag til fremme af anstændigt arbejde fra 9,5 mio. kr. under den borgerlige regering til, at det nu er mere end 20 mio. kr.

- Når regeringen har prioriteret denne dagsorden, handler det blandt andet om at skabe jobs, sikre rettigheder på jobbet, udvide det sociale beskyttelsesnet og fremme den sociale dialog mellem arbejdsmarkedets parter.
- Derfor støtter vi helhjertet ILO's arbejde – og vi støtter alle tiltag, som Liberia måtte tage for at forbedre og sikre arbejdstagerrettigheder.

[Lovpligtig due diligence]

- Som jeg sagde til at starte med, så har vi i regeringen en klar *forventning* om, at alle danske virksomheder agerer ansvarligt.
- Men, som jeg ser det, er tiden nu også inde til at gå fra *forventning* til *forpligtelse* ift. virksomhedernes arbejde med due diligence.
- Det helt frivillige regime, som vi har opereret med de seneste 10 år, har vist sig ikke altid at være tilstrækkeligt til at forebygge krænkelse ift. menneskerettigheder og miljø i virksomheder og deres værdikæder.
- Det er også derfor, at jeg flere gange tidligere har understreget, at regeringen støtter op om EU-kommissionens direktivforslag om lovpligtig due diligence på menneskerettigheder og miljø.

- Det er en klar prioritet for regeringen, at der gennemføres ambitiøs due diligence lovgivning, hvor de største virksomheder forpligtes til at lave due diligence, og hvor de kan stilles til ansvar, hvis de ikke gør det.
- Og derfor er jeg glad for, at reglerne – som lige nu ligger til forhandling – også kommer til at gælde virksomheder, når de opererer i udlandet eller gennem virksomhedens datterselskaber.
- Forhandlingerne i Rådet er godt i gang, og vi arbejder aktivt på at få størst mulig gennemslagskraft.
- Men det er også vigtigt, at direktivet går længere end vores nuværende retningslinjer.
- Med direktivet får medlemslandene mulighed for at føre tilsyn, og der vil være sanktionsmuligheder, hvis virksomhederne ikke følger reglerne. Og så kan virksomhederne også risikere et civilretligt søgsmål, hvis de ikke opfører sig ordentligt.
- Derfor vil jeg sige, jeg har store forventninger til, at fælles europæiske regler om due diligence kan bidrage til ensartede krav og en styrket samfundsansvarlig erhvervsudvikling på tværs af EU-landene.

- Vi skal som befolkning kunne have tillid til, at vores virksomheder handler ansvarligt uanset, hvor i verden de driver deres forretning.